

CRĂCIUNUL PENTRU CORPORATIȘTI

Autor: Maria Chiribeaș | 23 decembrie 2021

Timpul multora dintre noi este segmentat de obligațiile pe care fiecare și le asumă sau este nevoit să și le asume: ziua ne este împărțită în ore în care ne asumăm rolul de angajați, studenți, membri ai unei familii sau ai unei comunități. Săptămânile și lunile devin și ele mecanisme minuțioase ale schimbului de roluri, „perturbate” ocazional de câte un interval în care ni se acordă mai mult timp lipsit de obligații. Mai mult „timp liber”, mai mult timp lipsit de roluri predefinite.

Sărbătorile de Crăciun sunt un astfel de interval în care o parte dintre obligațiile pe care ni le asumăm în mod curent sunt trecute în plan secund, o parte dintre personajele pe care le întruchipăm sunt trimise în vacanță. Există mai multe roluri pe care o persoană și le poate asuma, varietatea lor depinzând de tipul de societate în care s-a născut și, în mod special în cazul societăților tradiționaliste, de atributele cu care s-a născut. Cum ne comportăm însă atunci când personajul pe care eram obișnuiți să îl jucăm nu mai corespunde piesei?

În „timpul liber” suntem lipsiți tocmai de rolul căruia majoritatea dintre noi îi dedică cele mai multe ore din zi. Poate că rolul de „angajat” nu este cel mai profund rol pe care îl jucăm, dar este cu siguranță cel pe care îl întrupăm în mod constant, la ore fixe, în cea mai mare parte a timpului nostru. Ce facem totuși în „vacanță”? Rămâne de văzut ce facem cu acest timp lipsit de *appointmenturi*, *calluri*, *meetinguri*, cu acest timp în care nu mai trebuie să ne demonstrăm eficiența și celelalte atribute menționate în CV. Prin natura sa, un loc de muncă cere de la fiecare om să demonstreze ceea ce și-a asumat că poate demonstra – și nu este vorba doar de abilități concrete. „Angajatul perfect”, „colegul cu spirit de echipă”, „liderul cu inițiativă” sunt toate personaje ale unei narațiuni corporatiste din spatele birourilor, narațiune standard din care fac parte din ce în ce mai mulți tineri.

Surprinzător sau nu, cei obișnuiți ca în majoritatea zilelor să îndeplinească un rol care în majoritatea cazurilor nu pornește de la ei înșiși, ci este propus de ceilalți, vor proceda la fel și în cazul „timpului liber”. În timpul liber, „angajatul perfect” poate să devină

„petrecărețul”, „colegul cu spirit de echipă” poate să devină „gospodina pricepută”, iar „liderul cu inițiativă” poate să devină „părintele atent la dorințele copiilor”. Cu alte cuvinte, ne sunt propuse, din nou, o serie de roluri vândute intens de la Black Friday încoace, care au puțin de-a face cu particularitățile fiecăruia dintre noi. Până și pentru cei care refuză cu obstinație frenezia unui Crăciun încărcat de superficialitate s-a creat un rol, numit de cele mai multe ori „Grinch”, după personajul lui Dr. Seuss.

Sloganul publicitar „De Crăciun fii mai bun!” ne îndeamnă să ne transformăm în „cea mai bună versiune a noastră”, ca și cum am scoate din dulap (sau am cumpăra din magazin) cea mai bună haină. Altruismul, veselia, atenția la detalii, hărnicia și optimismul devin atributele rolurilor festive (agresiv) propuse. Dacă o persoană nu dă dovadă în mod natural de aceste atribute, le poate simula foarte ușor: se poate duce la o petrecere molipsitor de agitată, se poate strădui să aleagă cele mai inspirate cadouri sau să prepare cantități de cozonaci rivale cu producția unei brutării. Însă devine clar că toate acestea sunt manifestările unor atitudini artificiale atunci când totul dispare în luna ianuarie.

Nu putem susține că perioada sărbătorilor de Crăciun este cu adevărat un „timp liber”, un timp lipsit de roluri artificiale de îndeplinit. Ci este, mai degrabă, o prelungire a ceea ce facem deja în restul zilelor de peste an, o manifestare a aceleiași paradigme, care înlocuiește însă rolurile propuse pe timpul anului cu o serie de roluri „festive”.

Rolurile festive din această perioadă ne sunt propuse insistent, dar nu ne sunt impuse cu forța. Există, bineînțeles, și persoane care nu își asumă roluri artificiale în nicio perioadă din an. Această neasumare poate duce, într-adevăr, la un soi de excludere din rândurile celor care se conformează, însă cei excluși au privilegiul de a se întreba de la marginea peisajului dacă într-adevăr își doresc sau nu să facă parte din tablou. Răspunsul va fi, cel mai probabil, „nu”.

Nu voi încheia într-o notă inspirațională, spunând eventual că „fiecare ar trebui să își creeze propriul rol”. Poate că multora dintre noi ne face bine să ne demonstrăm, chiar dacă în mod forțat, că *putem* întruchipa o versiune mai bună a noastră. Sau poate alții sunt sinceri în veselia, altruismul și optimismul lor, lucru ce este de admirat. Însă la fel de admirativ ne putem uita și la toți cei care înainte de a-și împodobi pereții cu luminițe se întreabă „de ce?”, luându-și un răgaz de a privi lucid dinamica în care se lasă angrenați. Poate că ceea ce ne dorim, de fapt, este să avem parte de un timp în care să ne permitem să fim onești în primul rând cu noi înșine, un timp fără *targeturi* de atins și roluri de îndeplinit. Un timp cu adevărat liber.

Imagine: Pixabay